

ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

O'zbekiston
Milliy Pedagogika
Universiteti

№4(2)
2026

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

M

AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Elektron nashr. 520 sahifa,
13-aprel, 2026-yil.

BOSH MUHARRIR:

Karimova E'zoza Gapijanovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Woogyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
Abdullayeva N. Sh. – Pedagogika fanlari doktori (DSc), professor
Doniyorov S. M. – “Yangi O'zbekiston” va “Pravda Vostoka” gazetalari tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F. O. – pedagogika fanlari doktori (DSc), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Vaxobov Anvar Abdusattor o'g'li – Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent

Muassis: “Tadbirkor va ishbilarmon” MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Abdullayeva N. Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the DM Editorial Office of the newspapers “Yangi O'zbekiston” and “Pravda Vostoka”, Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Doctor of Philosophy (PhD) in Philology, Associate Professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun

Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

Vakhobov Anvar Abdusattor oglu – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences, Associate Professor

“Maktabgacha va maktab ta'limi” jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo'yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo'yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

“Maktabgacha va maktab ta'limi”
jurnali

26.09.2023-yildan

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti
Administratsiyasi huzuridagi Axborot
va ommaviy kommunikatsiyalar
agentligi tomonidan **№C-5669363**
reyestr raqami tartibi bo'yicha
ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

Alohida ehtiyojga muhtoj bolalarga matematika darslarida integratsion yondashuvni amalga oshirish	10
Mamadjanova Ma'muraxon Kadirjanovna	
O'quvchilarda raqamli madaniyatni shakllantirishning nazariy asoslari.....	13
Boltayeva Go'zal Komilovna	
Inkluziv ta'lim sharoitida o'qituvchilarning metodik tayyorgarligini aniqlash metodologiyasi	21
D. Sh. Jo'rayeva, J. A. Jovliyev	
Bolalarda leksik-grammatik nutq kamchiliklarini bartaraf etishda kontekstli texnologiyalardan foydalanish	25
Abdullayeva Yoqutjon Qalandar qizi	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining kognitiv qobiliyatlarini rivojlantirish metodikasi	30
Abduvaliyeva Sabina Kurbonali qizi	
O'g'il bolalarni oilaviy munosabatlarga tayyorlashning pedagogik-psixologik asoslari.....	35
Aripov Shokirjon Olimovich, Raxmatillayeva Sug'diyona Muhammadjon qizi	
Pedagogik intuitsiyani rivojlantirishga yo'naltirilgan zamonaviy metodikalar	39
Axmedov Jaloliddin Oribovich	
The Impact of AI-Generated English Learning Materials Based on Uzbek Rural Life on the Learning Motivation of Rural Students.....	42
Baxramova Malika Muzaffarovna	
Raqamli kutubxonalarda sun'iy intellekt imkoniyatlaridan foydalanish texnologiyalari va imkoniyatlari	47
Choriyeva Zarina Anvarbek qizi	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida orfografik savodxonlikni shakllantirishning nazariy-pedagogik asoslari ...	50
D. Teshaboyev, M. Sotvoldiyeva	
Oliy ta'limda tblt metodik modeli asosida baholash tizimini takomillashtirish	53
Djurayeva Nargiza Kudratillayevna	
Yangi O'zbekiston ta'lim tizimida pedagogik etikaning rivojida xorijiy mamlakatlar tajribasi.....	59
Dushayeva Nazokat Sharofiddinovna	
Uilyam Shekspir tragediyalarining o'zbek adabiyotidagi o'rni.....	62
Ergasheva Mehriyona	
Qizlarning oilaviy kompetensiyasi uchun ijodiy pedagogika: Koreya dizayn ta'limi modelini O'zbekiston kontekstiga moslash.....	65
G'ayratova Mohidil Zafar qizi	
Jismoniy tarbiya darslarida va darsdan tashqari mashg'ulotlarda umumrivojlantiruvchi mashqlardan foydalanish metodikasi	69
Maksetova Nurjamal Kuatovna	
Integrativ ta'lim muhitida bo'lajak surdopedagoglarning metodik kompetensiyalarini shakllantirish	72
Malikova Xurshida Ikramovna	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarda ko'p uchraydigan tovush talaffuzi kamchiliklari va ularni bartaraf etishda lopedik usullar.....	75
Moxirabonu G'aniyeva Adxam qizi	
Talabalarga an'anaviy xonandalik ijrochiligini o'rgatishning pedagogik yondashuvlari.....	78
Muxammadova Ozoda Muzrabovna	
Hayotiy sifat tushunchasini psixologik mazmuni.....	82
N. G. Pulatova	
Inklyuziv ta'lim sharoitida alohida ehtiyojlarga ega o'quvchilarni qo'llab-quvvatlashning kompleks yondashuvlari	85
Nazarova Dildora Asatovna, Abdurashidova Feruza Qaxramonovna	
Inklyuziv ta'lim tizimida o'qituvchining ko'p qirrali pedagogik faoliyati va uning nazariy asoslari	89
Nazarova Dildora Asatovna, Axmedova Aziza Temurovna	

Xo'ja ahmad Yassaviy e'tiqod tarbiyasi haqida.....	93
<i>Norova Sevara Uyg'un qizi</i>	
Matritsa va uning determinanti mavzusini o'qitish orqali bo'lajak iqtisodchilarning analitik tafakkurini rivojlantirish texnologiyalari.....	97
<i>Nuriddinov Jalolxon Tursunboy o'g'li, Otaboyev Muxsinjon Muqimjonovich</i>	
Odam anatomiyasi darslarida interfaol va multimedia vositalaridan foydalanish yo'llari.....	104
<i>Nurmatov Norqobil Jo'rayevich, Qo'chqorova Moxira Dilmurod qizi, Boxodirova Nilufar Ikrom qizi</i>	
AQSh ta'lim tizimining o'ziga xos jihatlari va bugungi kundagi rivojlanishi.....	110
<i>Orishev Jamshid Bahodirovich</i>	
Boshlang'ich sinf ona tili darslarida nutqiy kompetensiyalarini shakllantirishda xorijiy ta'limi tajribalari.....	116
<i>Pardayeva Gulbahor Jalg'ashovna</i>	
Kreativ ta'lim texnologiyalarining pedagogik mohiyati.....	119
<i>Sariboyev Nurali Abdunazarovich</i>	
Shaxsga yo'naltirilgan ta'limning zamonaviy pedagogik tizimdagi o'rni.....	122
<i>Siddiqov Azamat Muhammadjon o'g'li</i>	
Konstruktiv yondashuv asosida boshlang'ich sinf o'quvchilarida 4K ko'nikmalarini rivojlantirish metodikasi.....	126
<i>Sobirova Sarvinoz Quvondiqovna</i>	
Criteria of Scientific Activity Implementation of Physical Culture Education Students.....	133
<i>Sapayev Ruzmat Radjapovich</i>	
O'smir yoshdagi o'quvchilarning ma'naviy ehtiyojlarini shakllantirishning nazariy asoslari.....	136
<i>Tilovova Qizlarxon Ishpulat qizi</i>	
PIRLS tadqiqotida so'rovnomalarning qamrov doirasida maktab muhiti.....	141
<i>To'qliyeva Matluba Boqiyevna</i>	
Onlayn til o'rganish platformalarining esl o'quvchilarining og'zaki nutq ishonchi (speaking confidence) ga ta'siri.....	146
<i>Tojiboyeva Shohistaxon, Omonova Nargiza</i>	
Katta maktabgacha yoshdagi bolalarda dialogik nutqni rivojlantirishda kommunikativ o'yinlarning ahamiyati.....	151
<i>Toshpo'latova Sevinch O'ral qizi</i>	
Maktab o'quvchilarining jismoniy sifatlarini tarbiyalashning samarali uslublari.....	155
<i>Turdiyev Azam Xasanovich</i>	
O'quvchilarda tayanch kompetensiyalarni rivojlantirishda xalqaro baholash tizimini tatbiq etish imkoniyatlari.....	158
<i>Turobov Mamarajab Sodiq o'g'li</i>	
Maktabgacha ta'limda ijodiy va mantiqiy fikrlashni rivojlantirish.....	163
<i>Umirzoqova Surayyo Xudoyberdiyevna</i>	
Talabalarda perspektiv tasvir bajarishga oid ko'nikmani shakllantirishda CAD dasturlaridan amaliy foydalanish imkoniyatlari.....	165
<i>Valiyev A'zamjon Nematovich, Toxirov Sardorbek Muzaffar o'g'li</i>	
Duduqlanishni bartaraf etishda qo'llaniladigan usullar va vositalar.....	173
<i>Xasanova Barnoxon Abdusattor qizi</i>	
Boshlang'ich sinf ona tili darslarida o'quvchilarning yozma nutqini rivojlantirish usullari.....	176
<i>Xudoyberdiyeva Dildora Nazarjon qizi, Mambetova Lobar Mirzavali qizi</i>	
Duduqlanishga ega bolalar nutqini rivojlantirishda kompleks korreksion ishlar tizimi.....	179
<i>Xusanova Nozimaxon Zuxriddin qizi</i>	
Sirdaryo viloyatida tabiat va mehnat jarayonlarining tasviriy san'at orqali estetik va ekologik ifodasi.....	182
<i>Yorlaqova Malika Ahmad qizi</i>	
The Relevance of Artificial Intelligence in Teaching the English Language.....	186
<i>Yusupova Gulnoza Mirzoyevna</i>	
Umumta'lim maktabida boshlang'ich sinf o'quvchilarida kuzatiladigan nutq xususiyatlari.....	189
<i>Zairova Nigora</i>	

Teatr texnologiyalarini maktabgacha ta'limga integratsiya qilishning pedagogik shartlari	193
<i>Abdullayeva Aziza Abdurazzoq qizi, Salimova Dilmira Farxodovna</i>	
Педагогические технологии совершенствования физических качеств как основы здорового образа жизни	197
<i>Журабаев Абдукарим Маматкулович</i>	
Формирование духовно-нравственной компетентности будущих учителей как педагогическая проблема	200
<i>Зокиржонova Ф. Р., Рихситиллаева Д. Р., Меликузиева Ш. А.</i>	
Межкультурный диалог как инструмент воспитания гармоничной личности в школе	203
<i>Махмудхожаев Ориф Бахтиёрович</i>	
Talaba yoshlarining ma'naviy madaniyatini rivojlantirishda zamonaviy yondashuvlar	205
<i>Xojametov Ajiniyaz Andriyanovich</i>	
Методика формирования познавательных интересов у младших школьников в процессе выполнения творческих заданий на уроках русского языка	207
<i>Юлдашева Тахмина Бону Гайратовна</i>	
Raqamli ta'lim texnologiyalari asosida ingliz tili darslarida boshlang'ich sinf o'quvchilarini tinglab tushunishga o'rgatish usullari	210
<i>Abdurasulova Guljaxon Nabijon qizi</i>	
Fan va tabiatshunosligi asoslari mashg'ulotlarida tajribalar orqali bolalarning kognitiv qobiliyatlarini rivojlantirish metodikasi	215
<i>Abdusamatova Nargiza Jamolidinovna, Xudayberganova Muqaddam Abdurashitovna</i>	
Bakteriofaglar tuzilishi va turlari (T-faglar) va ularning mikrobiekotizimdagi o'rni mavzusini o'qitish metodikasi	222
<i>Abdunazarova Zulayxo Sharifqulovna, Xo'janazarov O'ktam Eshtemirovich, Samikova Sevinch Toshtemir qizi</i>	
Bulung'ur doston ijrochiligining musiqiy xususiyatlari va ularni ta'lim jarayonida o'rgatishning pedagogik asoslari	227
<i>Babajanov Baxodir Allaberganovich</i>	
Activation of Students' Learning Activities Using Didactic Games	230
<i>Daminova Munajat Abduvohobovna</i>	
Bolalar ensiklopediyasi vositasida tarbiyalanuvchilarning atrof-olam haqidagi tasavvurlarini shakllantirishning metodik shart-sharoitlari	234
<i>Davlatova Guljaxon Kamoliddin qizi</i>	
Innovatsion yondashuv asosida talabalarni kasbiy faoliyatga tayyorlash metodikasini takomillashtirish	241
<i>Esanova Ro'shana Qurbonazarovna</i>	
Kreativ tafakkurning texnik muammolarni samarali hal qilishdagi o'rni va ahamiyati	248
<i>Imanov Baxtiyor Berdiyevich</i>	
Adabiyot va teatr san'ati vositasida maktabgacha yoshdagi bolalarda ijobiy xulq-motivlarni shakllantirishda faollik markazlarining didaktik imkoniyatlari	253
<i>Inomova Dilnavoz Muzafar qizi</i>	
Maktabgacha ta'lim muassasalari pedagog xodimlari mehnatini huquqiy tartibga solishning xususiyatlari	258
<i>Matekeyeva Bibinaz Mirjan qizi</i>	
Badiiy-estetik qadriyatlar va ularning o'ziga xosliklari	264
<i>Ostonova Gulrux Shuxrat qizi</i>	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilariga sharq allomalarining kitobxonlikka munosabatini tarixiy yondashuv asosida o'rgatishning ijtimoiy-tarixiy, zamonaviy va pedagogik xususiyatlari	268
<i>Parpiyayeva Zulayho Rahimjon qizi</i>	
AI-Xorazmiyning ilmiy merosi vositasida talabalarda analitik tafakkurni rivojlantirishning metodologik asoslari	272
<i>Qaxxorova Shaxnoza Abduvasit qizi</i>	
Musiqiy-badiiy did tarbiyasining ilmiy nazariy asoslari	276
<i>Rayimova Gavhar Karim qizi</i>	

Maktabgacha yoshdagi bolalarda ijtimoiy-muloqot kompetensiyasini rivojlantirishda interfaol metodlardan foydalanish.....	279
<i>To'laboyeva Iqbolxon Olimjanovna</i>	
Malakaviy amaliyot orqali bo'lajak tarbiyachilarni kasbiy kompetentligini rivojlantiruvchi texnologiyalari....	282
<i>Tohirjonova Hulkaroy Baxodir qizi</i>	
Bolalar musiqa va san'at maktabi o'quvchilariga chang cholg'usida Shashmaqom kuylarini o'rgatishning pedagogik yondashuvlari.....	288
<i>Toshpo'lotova Zulxumor Davlatboy qizi</i>	
Talabalarda axborot madaniyatini shakllantirishning xususiyatlari	292
<i>Usmonov Sh. F.</i>	
The Formation of Human Capital In Education: A Pedagogical and Economic Analysis	297
<i>Uzoqova Shohida Mirzamurod qizi</i>	
“Птицы во рту” Саманты Швоблин: каннибализм нежности и зооморфный код магического реализма	302
<i>Каримов Зиёахмад Алишер угли</i>	
Формирование профессиональных качеств будущих учителей через активизацию учебной деятельности студентов с использованием дидактических игр в педагогических вузах.....	307
<i>Расулова Исмигуль, Якубова Зухра</i>	
Bolalar adabiyotini rivojlantirishda innovatsion yondashuv	311
<i>Mirzayeva Nigora Bozorovna</i>	
Issues of Developing Communicative Competence in Future Teachers from the Point of View of an Andragogical Approach.....	314
<i>Nishanova Mastura Khafizovna</i>	
Raqamli va innovatsion ta'lim texnologiyalari vositasida bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarida adabiy kompetensiyalarni rivojlantirish modeli.....	317
<i>Islomova Xafiza Azamatovna</i>	
Bo'lajak o'qituvchilarning testologik kompetentligini rivojlantirish muammosining ilmiy-nazariy asoslari	324
<i>Nuraliyev Islom Saidaliyevich</i>	
Концепт глаза в русской и узбекской лингвокультуре.....	328
<i>Кодирова Дилдора Абдуназар кизи, Асанов Руслан Арсенович</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining ingliz tilida og'zaki nutq kompetensiyasini rivojlantirishda STEAM texnologiyasi asosida mashq tizimini takomillashtirish.....	334
<i>Eshonova Dilnoza Abrorovna</i>	
Boshlang'ich maktabda tabiiy fanlarni o'qitishning integratsiyalashgan dars shakllari va zamonaviy vositalari	337
<i>Bekmetova Shoxida Qodirberdiyevna, Nishonxo'jayeva E'zoza Nig'mon qizi</i>	
Zamonaviy ta'lim sharoitida bo'lajak tarbiya fani o'qituvchilarining deontologik kompetensiyasiga qo'yiladigan talablar.....	342
<i>Vaxobov Anvar Abdusattor o'g'li</i>	
Zoologiya darslarida “Qushlar sinfi” mavzusini o'qitishning didaktik tamoyillari va metodik imkoniyatlari....	347
<i>Xaqberdiyeva Shoiratursunaliyevna, Norboyeva Naima Begali qizi</i>	
O'quv tayyorlov guruhi gandbolchilarida mashg'ulot yuklamalarini rivojlantirish samaradorligi	352
<i>Shermuxamedova N.N., Saylavova Aida Alisher qizi</i>	
Ikkinchi tartibli differensial tenglamalar uchun lokal chegaraviy masalalar: nazariya va tatbiqlari.....	356
<i>Musurmanova Nilufar Allamurat qizi</i>	
“Boychechak” qo'shig'ida ajdodlar turmush tarzi motivlari.....	360
<i>S. Matchanov, U. F. Xabibullayev</i>	
Фразеологизмы русского языка как зеркало национальной картины мира: лингвокультурологи-ческий анализ и методика преподавания в современной школе	365
<i>Мустанов Убайдулло Зулпанович</i>	
Oliy ta'limda udl yondashuvi asosida inklyuziv ta'lim samaradorligini oshirish.....	369
<i>Yunusova Xusnora Shuxrat qizi</i>	

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS	Art-pedagogik vositalar asosida talabalarning kasbiy mobilligini rivojlantirish..... 372 <i>Usmonova Qumriniso Saydaliyevna</i>
	Boshlang'ich ta'limda didaktik o'yinlarning klassifikatsiyasi, pedagogik funksiyalari va raqamli ta'lim muhiti sharoitida integratsiyalashuvi..... 375 <i>Ortiqboeva Zumradxon Xasanboy qizi</i>
	Ta'lim jarayonida gamifikatsiya texnologiyasining qo'llanilishi ..... 378 <i>Abdufatayev Sherjaxon Abduazimovich, Yaxshiboyev Temur-Malik Erkin o'g'li</i>
	Interaktiv o'yinlar asosida dasturlashni o'qitish: "Kod bo'lagini top" o'yinining pedagogik samaradorligi ..... 381 <i>Xudayberganov Yashin Komilovich, Xonto'rayev Ibroxim Abdikamol o'g'li</i>
	Bo'lajak chet tili o'qituvchilarining kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirishning nazariy asoslari ..... 385 <i>Temirova Shoxsanam Komilovna</i>
	Kreativ kompetensiyani rivojlantirishda akademik muhit va shaxslararo munosabatlarning psixologik mexanizmlari ..... 389 <i>Abdurazzaqov Shuxratbek Zafarjon o'g'li</i>
	Talaba yoshlarda ma'naviy-axloqiy fazilatlarni shakllantirishning pedagogik mexanizmlari ..... 392 <i>Fayziyeva Muqaddas Akbar qizi</i>
	STEAM ta'lim texnologiyasining mohiyati va uni boshlang'ich ta'limda qo'llash imkoniyatlari ..... 397 <i>Abrorxonova Kamola Abrorxon qizi, Kamoljonova Iroda Niyazjon qizi</i>
	Zamonaviy yoshlar dunyoqarashining ijtimoiy-psixologik xususiyatlari ..... 400 <i>Abdullayeva Nilufar Sadikjanovna</i>
	An'anaviy xonandalik ijrochiligida ovoz tarbiyasining shakl, usul va metodlari ..... 403 <i>Abdusalomova Iroda Xabibulloyevna</i>
	Tibbiyot talabalari orasida kasbiy motivatsiyaning psixologik omillari ..... 407 <i>Abduxamidov Abbas Muhiddin o'g'li, Rajabov Temurbek Baxtiyor o'g'li, Boboyeva Maxsuda Ataxanovna</i>
	Metakognitiv yondashuv asosida talabalar irodaviy sifatlarini rivojlantirishning kognitiv va psixologik asoslari ..... 410 <i>Axatov Yo'ldoshjon Hamzayevich</i>
	A Model for Developing Transversal-Methodological Competencies in Future Educators ..... 415 <i>Ergasheva Barno Ziyavitdin kizi</i>
	Historical Development of Project-Based Learning in Language Teaching ..... 419 <i>Fayziyeva Ozoda Erkin Kizi</i>
	Axloq shakllanishining psixologik xususiyatlari: shaxs rivojlanishida ichki nazorat va motivatsiya mexanizmlari ..... 423 <i>Ibaydayeva Munisa Aybek qizi</i>
	Neyropedagogik texnologiyalar asosida emotsional kompetentlikni rivojlantirishning innovatsion didaktik modeli..... 427 <i>Mirzaraxmonova Shaxnoza Mirzaaxmadovna</i>
	O'zbekistonda maktabgacha ta'limga xorijiy tajribalarni integratsiya qilish: Yaponiya davlati misolida ..... 432 <i>Narimanova Saida Narimon qizi</i>
	Ijtimoiy tarmoqlarda yolg'on ma'lumotlar tarqalishining psixologik va ijtimoiy mexanizmlari hamda unga qarshi kurashish muammolari ..... 436 <i>Nurmatov A. N.</i>
	Metodik savodxonlikni rivojlantirishning pedagogik va metodologik jihatlari (Biologiya fani misolida) ..... 439 <i>Rahimova Mahliyo Akramovna</i>
	Boshlang'ich sinf o'quvchilarining yosh xususiyatlari va ularning matematik tafakkurini rivojlantirish imkoniyatlari..... 444 <i>Shabatova Rabig'a Janasbay qizi, Muxitdinova Nodira Mamalatifovna</i>
	Oliy ta'lim muassasalarida talabalar ommaviy sportini rivojlantirishning pedagogik tizimini takomillashtirish konsepsiyasi..... 448 <i>Ummatov Nozim Raimjonovich</i>
	O'quv jarayonida differensial topshiriqlarning o'rni va ularning ahamiyati ..... 453 <i>Xoldarova Irodaxon Valijonovna, Xakimova Ma'mura Davlatjon qizi</i>

Biologiya ta'limida zamonaviy innovatsion texnologiyalarning o'rni	457
<i>Xaqberdiyeva Shoira Tursunaliyevna</i>	
Genetika mavzularini o'qitishda tahliliy faoliyatni tashkil etish metodlari, vositalari va shakllari.....	461
<i>Xaqberdiyeva Shoira Tursunaliyevna, Dosov Rustam Alisherovich</i>	
Hayvonlarning xilma- xilligi mazvusini o'qitishda multimedia, 3D format modellari va virtual lobaratoriya asosida o'qitish metodikasi	466
<i>Xaqberdiyeva Shoira Tursunaliyevna, Murodullayeva Sarvinoz O'tkirbek qizi</i>	
Tog'ayli baliqlar mavzusini o'qitishning didaktik tamoyillari, pedagogik shart-sharoitlari va metodik yondashuvlari.....	473
<i>Xaqberdiyeva Shoira Tursunaliyevna, Qodirova Nurshoda Olim qizi</i>	
A Comparative Analysis of Lexical Transformations in Abdulla Qahhor's Prose "Tolka"	478
<i>Kasimova Nafisa Farhodovna, Safarova Maftuna</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilari tarbiyasida ota-onalar bilan hamkorlikni tashkil etish metodikasi	482
<i>Fayziyeva Madinabonu Sohibjon qizi</i>	
Gnosiologik yondashuv asosida mustaqil ta'lim jarayonini loyihalash.....	485
<i>Xidirova Dildora Zayniddinovna</i>	
Nemis tilini o'qitishda sun'iy intellekt asosidagi ta'lim vositalari.....	491
<i>Xudoyberdiyeva Zumrat Xudayberdiyevna</i>	
Kasbiy nutqda til me'yorlariga rioya qilish muammolari.....	495
<i>Yuldasheva Dilnoza Bekmurodovna</i>	
Teatr texnologiyalarini maktabgacha ta'limga integratsiya qilishning pedagogik shartlari.....	498
<i>Abdullayeva Aziza Abdurazzoq qizi, Salimova Dilmira Farxodovna</i>	
Теоретические и практические аспекты развития одарённых студентов	502
<i>Байбаева Мухайё Худойбергеновна, Зайниддинова Хилола Абдулвахоб кизи</i>	
Организация проектной деятельности во внеурочной работе по математике при изучении темы "дроби" в начальных классах	508
<i>Бахытбаева Шахнозбану Махмуд кызы, Садыкова Альбина Венеровна</i>	
Традиционные методы развития навыка говорения в обучении иностранному языку	511
<i>Давронбекова Фарангис Давроновна</i>	
Описание скоростных качеств футболистов	517
<i>Мадаминов Орибджан Нишанбаевич</i>	

O'QUV JARAYONIDA DIFFERENSIAL TOPSHIRIQLARNING O'RNI VA ULARNING AHAMIYATI

Xoldarova Irodaxon Valijonovna
 Filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) professor

Xakimova Ma'mura Davlatjon qizi
 FarDU magistrlar 1-bosqich talabasi

Annotatsiya: Mazkur maqolada differensial ta'limning mazmun-mohiyati, uning ta'lim jarayonidagi o'rni va ahamiyati yoritilgan. Differensial ta'lim o'quvchilarning individual xususiyatlari, qobiliyati, bilim darajasi va qiziqishlarini inobatga olgan holda tashkil etiladigan pedagogik yondashuv sifatida tahlil qilinadi.

Shuningdek, differensial topshiriqlar orqali o'quvchilarning mustaqil fikrlash, muammoli vaziyatlarni hal qilish va bilimlarni chuqur o'zlashtirish ko'nikmalarini rivojlantirish masalalari ko'rib chiqiladi. Maqolada o'qituvchi uchun differensial yondashuvni samarali tashkil etish usullari hamda uning ta'lim sifatini oshirishdagi roli asoslab berilgan.

Kalit so'zlar: differensial ta'lim, differensial topshiriq, individual yondashuv, o'quvchining o'zlashtirish qobiliyati, ta'lim jarayoni, pedagogik texnologiya, mustaqil fikrlash, ta'lim samaradorligi, rivojlantiruvchi ta'lim.

Abstract: This article reveals the essence and content of differentiated education, as well as its role and significance in the educational process. Differentiated education is analyzed as a pedagogical approach organized with consideration of students' individual characteristics, abilities, level of knowledge, and interests.

The article also examines the development of students' independent thinking, problem-solving skills, and the ability to deeply acquire knowledge through differentiated tasks. Furthermore, it substantiates effective methods for teachers to organize a differentiated approach and highlights its role in improving the quality of education.

Key words: differentiated education, differentiated tasks, individual approach, students' learning ability, educational process, pedagogical technology, independent thinking, learning effectiveness, developmental education.

Аннотация: В данной статье раскрывается сущность и содержание дифференцированного обучения, а также его место и значение в образовательном процессе. Дифференцированное обучение рассматривается как педагогический подход, организуемый с учётом индивидуальных особенностей учащихся, их способностей, уровня знаний и интересов.

Также рассматриваются вопросы развития у учащихся навыков самостоятельного мышления, решения проблемных ситуаций и глубокого усвоения знаний посредством дифференцированных заданий. В статье обоснованы способы эффективной организации дифференцированного подхода для учителя, а также его роль в повышении качества образования.

Ключевые слова: дифференцированное обучение, дифференцированное задание, индивидуальный подход, способность учащегося к усвоению, образовательный процесс, педагогическая технология, самостоятельное мышление, эффективность обучения, развивающее обучение.

KIRISH

Zamonaviy ta'lim tizimi oldida turgan eng muhim vazifalardan biri – har bir o'quvchining individual xususiyatlarini hisobga olgan holda samarali ta'limni tashkil etishdan iboratdir. Bugungi globallashuv sharoitida ta'lim sifati, uning natijadorligi va raqobatbardoshligi ko'p jihatdan o'quvchilarning bilim olish jarayoniga faol jalb etilishi hamda ularning shaxsiy imkoniyatlarini to'liq namoyon eta olishiga bog'liq. Shu nuqtai nazardan, ta'lim jarayonida differensial yondashuvni qo'llash dolzarb ahamiyat kasb etadi.

Differensial topshiriqlar o'quvchilarning bilim darajasi, qobiliyati, qiziqishi va o'zlashtirish tezligidan kelib chiqib ishlab chiqiladi hamda ularning individual rivojlanishini ta'minlashga xizmat qiladi. Bunday topshiriqlar yordamida o'quvchilarning mustaqil fikrlash ko'nikmalari, muammoli vaziyatlarni hal etish qobiliyati va ijodiy yondashuvi rivojlanadi. Shu bilan birga, differensial topshiriqlar o'quvchilar o'rtasidagi bilim darajasidagi tafo-

vutlarni kamaytirish, past o'zlashtiruvchi o'quvchilarni qo'llab-quvvatlash va yuqori salohiyatga ega o'quvchilarning imkoniyatlarini yanada kengaytirishga xizmat qiladi.

Mazkur maqolada ta'lim jarayonida differensial topshiriqlarning mohiyati, ularning pedagogik ahamiyati hamda samarali qo'llash usullari tahlil qilinadi. Shuningdek, differensial topshiriqlarni tashkil etish orqali ta'lim samaradorligini oshirish masalalari yoritiladi.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA METODOLOGIYASI

Ta'lim jarayonida differensial yondashuv va differensial topshiriqlarning nazariy asoslari ko'plab mahalliy va xorijiy olimlar tomonidan o'rganilgan. Ushbu yo'nalishda olib borilgan ilmiy tadqiqotlar differensial ta'limning samaradorligini oshirish, o'quvchilarning individual xususiyatlarini hisobga olish hamda ta'lim sifatini yuksaltirishga qaratilgan.

Pedagogika fanida differensial ta'lim g'oyasi dastlab o'quvchilarning individual farqlarini hisobga olish zarurati bilan bog'liq holda shakllangan. Xususan, Lev Vygotsky o'zining "yaqin rivojlanish zonasi" nazariyasi orqali o'quvchilarning bilim olish jarayonida individual imkoniyatlarini inobatga olish muhimligini asoslab bergan. Uning fikricha, o'quvchi uchun mos darajadagi topshiriqlar taqdim etilishi uning rivojlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

Shuningdek, Benjamin Bloom tomonidan ishlab chiqilgan ta'lim maqsadlari taksonomiyasi differensial topshiriqlarni tuzishda muhim metodologik asos bo'lib xizmat qiladi. Ushbu yondashuv orqali o'quvchilarning bilimni o'zlashtirish darajalari (bilish, tushunish, qo'llash, tahlil, sintez va baholash) bosqichma-bosqich rivojlantiriladi.

Zamonaviy pedagogikada differensial ta'limni tashkil etish masalalari Carol Ann Tomlinson tomonidan keng tadqiq etilgan. U differensial yondashuvni o'quvchilarning tayyorgarlik darajasi, qiziqishlari va o'rganish uslublariga mos ravishda tashkil etish zarurligini ta'kidlaydi. Uning ilmiy ishlari differensial topshiriqlarni samarali qo'llashning amaliy mexanizmlarini ishlab chiqishda muhim ahamiyatga ega.

Mahalliy olimlar tomonidan ham differensial ta'lim va topshiriqlarning mohiyati keng yoritilgan. Ularning tadqiqotlarida ta'lim jarayonida o'quvchilarning individual xususiyatlarini hisobga olish, o'qitish metodlarini moslashtirish hamda differensial topshiriqlar orqali ta'lim samaradorligini oshirish masalalari alohida o'rin egallaydi. Ayniqsa, boshlang'ich ta'limda differensial yondashuvni qo'llash o'quvchilarning bilimga bo'lgan qiziqishini oshirish va mustaqil ishlash ko'nikmalarini shakllantirishda muhim omil sifatida e'tirof etiladi.

Tahlillar shuni ko'rsatadiki, differensial topshiriqlar nafaqat o'quvchilarning bilim darajasini oshirish, balki ularning ijodiy fikrlashini rivojlantirish, mustaqil qaror qabul qilish ko'nikmalarini shakllantirish hamda ta'lim jarayonining samaradorligini ta'minlashda muhim vosita hisoblanadi. Shu bois, mazkur yo'nalishda ilmiy izlanishlarni davom ettirish va amaliyotga keng joriy etish dolzarb masalalardan biri bo'lib qolmoqda.

Bim-Bad tomonidan tahrir qilingan "Pedagogik entsiklopedik lug'at"da tabaqalashtirilgan ta'lim "o'quvchilarning qiziqishlari va qobiliyatlarini hisobga oladigan hamda o'quv jarayonini olib boruvchi ta'lim faoliyatini tashkil etish shaklidir".¹

„Differensial yondashuvning ahamiyati, avvalo, ta'lim jarayonida tengsizlik emas, balki teng imkoniyatlarni yaratish g'oyasiga asoslanishida namoyon bo'ladi. Chunki barcha o'quvchilarga bir xil topshiriq va talablarni qo'yish ularning individual farqlarini inkor etishga olib keladi“².

Differensial yondashuvning ahamiyati, eng avvalo, ta'lim jarayonida bir xil yondashuvni qo'llash emas, balki barcha o'quvchilar uchun teng imkoniyatlar yaratish g'oyasiga asoslanishida namoyon bo'ladi. Zamonaviy pedagogikada tenglik deganda barcha o'quvchilarga bir xil munosabatda bo'lish emas, balki ularning individual xususiyatlarini – qobiliyati, o'rganish sur'ati, qiziqishlari va mavjud bilim darajasini hisobga olish tushuniladi. Agar barcha o'quvchilarga bir xil topshiriq va talablar qo'yilsa, bu yuzaki qaraganda adolatli tuyulishi mumkin. Biroq amalda bu yondashuv o'quvchilar o'rtasidagi farqlarni inkor etadi va natijada tengsiz o'quv natijalariga olib keladi. Ba'zi o'quvchilar materialni o'zlashtirishda qiyinchilikka duch keladi, boshqalari esa yetarli darajada murakkab vazifalarga ega bo'lmagani uchun zerikadi. Bu esa ularning motivatsiyasi va ta'lim samaradorligini pasaytiradi.

Differensial yondashuv esa o'qituvchiga ta'lim mazmunini, usullarini va baholash shakllarini har bir o'quvchining ehtiyojiga moslashtirish imkonini beradi. Natijada har bir o'quvchi o'ziga mos darajada qo'llab-quvvatlanadi va rivojlanadi. Shu sababli differensial ta'lim haqiqiy ta'limiy tenglikni ta'minlaydi. U barcha o'quvchilar uchun inklyuziv muhit yaratib, ularning o'z salohiyatini to'liq namoyon etishiga imkon beradi. Bunda asosiy e'tibor teng sharoit yaratishga emas, balki teng natijaga erishishga qaratiladi. Bu esa ta'lim jarayonini yanada samarali va mazmunli qiladi.

1 Choriyevna X. X. Zamonaviy ta'lim metodlarini umumta'lim maktablarida tatbiq etish yo'llari // "Ilm fan iftixori". – 2025. – T. 1. – №. 1.
2 Hall T., Strangman N., Meyer A. Differentiated Instruction and Implications for UDL Implementation. – Wakefield, MA: National Center on Accessing the General Curriculum, 2003.

„Differensial yondashuv quyidagi pedagogik vazifalarni hal etishga yordam beradi:

- o'quvchilarning bilim olishga bo'lgan qiziqishini saqlab qolish;
- o'zlashtirishda orqada qolayotganlarni qo'llab-quvvatlash;
- yuqori salohiyatga ega o'quvchilarning rivojlanishini cheklab qo'yimaslik"³.

Differensial yondashuv ta'lim jarayonida muhim pedagogik vazifalarni hal etishda katta ahamiyatga ega.

Eng avvalo, u o'quvchilarning bilim olishga bo'lgan qiziqishini saqlab qolishga xizmat qiladi. Chunki o'quvchilarga ularning individual imkoniyatlari va tayyorgarlik darajasiga mos topshiriqlar berilganda, ular uchun o'quv materiali na juda oson, na juda murakkab bo'ladi. Bu esa ularning o'qishga bo'lgan motivatsiyasini sezilarli darajada oshiradi.

Ikkinchidan, differensial ta'lim o'zlashtirishda qiyinchilikka duch kelayotgan o'quvchilarni qo'llab-quvvatlashga yordam beradi. O'qituvchi bunday o'quvchilarga soddalashtirilgan tushuntirishlar, qo'shimcha yordam va moslashtirilgan topshiriqlar orqali ularning bilimni asta-sekin yaxshilashga erishadi. Bu esa hech bir o'quvchi ortda qolib ketmasligini ta'minlaydi.

Nihoyat, differensial yondashuv yuqori salohiyatga ega o'quvchilarning rivojlanishini cheklab qo'yimaslikka xizmat qiladi. Bunday o'quvchilarga murakkabroq va ijodiy topshiriqlar beriladi, bu esa ularning tafakkurini rivojlantiradi hamda fanlarni chuqurroq o'rganishga undaydi. Natijada ular o'z imkoniyatlarini to'liq namoyon etib, o'ziga mos sur'atda rivojlanadi.

„Mazkur yondashuvlar L.S. Vygotskiyning yaqin rivojlanish zonasi nazariyasi, J. Piaje tomonidan asoslab berilgan kognitiv rivojlanish bosqichlari, B. Blum ta'lim maqsadlari taksonomiyasi hamda gumanistik pedagogika konsepsiyalariga tayanib, mustahkam metodologik asosga ega. Ushbu nazariy yondashuvlar ta'lim jarayonini o'quvchilarning individual imkoniyatlari va rivojlanish ehtiyojlariga mos ravishda tashkil etish zaruratini asoslaydi"⁴.

Natija va muhokamalar

Tadqiqot davomida differensial topshiriqlarni dars jarayonida qo'llash amaliyoti maktab o'qituvchilari orasida so'rovnoma orqali o'rganildi. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, o'qituvchilar differensial topshiriqlarni qo'llashda sezilarli qiyinchiliklarga duch kelishmoqda. Eng ko'p uchraydigan muammolar quyidagilarni o'z ichiga oladi:

1. **Vaqt cheklovi** – Odatda maktab darslari 45 daqiqalik rejaga asoslangan. Bu vaqt davomida barcha o'quvchilar bilan alohida ishlash, ularning bilim darajasini aniqlash va individual yondashuvni ta'minlash amaliyoti ko'pincha murakkablashadi. Har bir o'quvchiga yetarlicha e'tibor qaratish imkoniyati cheklanganligi, differensial topshiriqlarni samarali qo'llashga to'siqlik qiladi.
2. **Sinfdagi o'quvchilar soni** – Katta sinflarda har bir o'quvchining individual ehtiyojini hisobga olish qiyinlashadi. Shu sababli, o'qituvchilar differensial topshiriqlarni ko'p hollarda faqat umumiy darajada ishlatishga majbur bo'lishadi.
3. **Resurs va material yetishmovchiligi** – Differensial topshiriqlarni tayyorlash va amalga oshirish uchun qo'shimcha o'quv materiallari va manbalar zarur. Afsuski, har bir o'qituvchi bu imkoniyatlarga ega emas, natijada individual yondashuv cheklanishi mumkin.
4. **O'qituvchilarning tayyorgarlik darajasi** – Differensial topshiriqlarni samarali qo'llash ma'lum pedagogik kompetensiyalarni talab qiladi. Tadqiqot shuni ko'rsatdiki, barcha o'qituvchilar bu uslubni yetarlicha chuqur bilmaydi yoki qo'llash tajribasiga ega emas.
5. **Baholashdagi murakkablik** – Har bir o'quvchining individual darajasiga moslashtirilgan topshiriqlarni baholash va natijalarni aniq kuzatish ko'pincha qiyin. Bu holatda o'qituvchi qo'shimcha vaqt va e'tibor sarflashga majbur bo'ladi.

Shu tarzda, tadqiqotdan kelib chiqadiki, differensial topshiriqlarni dars jarayonida samarali qo'llash uchun qo'shimcha vaqt ajratish, o'qituvchilarni maxsus tayyorlash, resurslarni kengaytirish va sinfdagi o'quvchilar sonini optimallashtirish zarur. Bu muammolarni hal qilish orqali o'quvchilarning individual rivojlanishi va dars samaradorligini sezilarli darajada oshirish mumkin.

3 Qarshiyevna E. F. Ta'lim jarayonini tashkil etishda differensial yondashuv va individual rivojlanishning ilmiy-pedagogik jihatlar //Ilmiy tadqiqotlar va yangi olam. – 2025. – T. 2. – №. 1. – C. 291-295

4 Sherzodovna A. D. Bola shaxsini rivojlantirishda differensial va individual yondashuv texnologiyalarining pedagogik ahamiyati //Universal Insights Conference On Science And Society. – 2026. – T. 2. – №. 1. – C. 98-100.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Choriyevna X. X. Zamonaviy ta'lim metodlarini umumta'lim maktablarida tatbiq etishyo'llari // " Ilm fan iftixori". – 2025. – T. 1. – №. 1.
2. Hall T., Strangman N., Meyer A. Differentiated Instruction and Implications for UDL Implementation. – Wakefield, MA: National Center on Accessing the General Curriculum, 2003.
3. M. M. E. Ro'ziyeva Ta'limdifferensial va individual yondashuvning o'rni // Inter education & globalstudy. 2025. №12. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/ta-limda-differensial-va-individual-yondashuvning-o-rni>(дата обращения: 05.04.2026
4. Qarshiyevna E. F. Ta'lim jarayonini tashkil etishda differensial yondashuv va individual rivojlanishning ilmiy-pedagogik jihatlari //ilmiy tadqiqotlar va yangi olam. – 2025. – T. 2. – №. 1. – С. 291-295.
5. Tomlinson C.A. How to Differentiate Instruction in Academically Diverse Classrooms. – 2nd ed. – Alexandria, VA: ASCD, 2017.
6. Sherzodovna A. D. Bola shaxsini rivojlantirishda differensial va individual yondashuv texnologiyalarining pedagogik ahamiyati //universal insights conference on science and society. – 2026. – T. 2. – №. 1. – С. 98-100.

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
  - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
  - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
  - 13.00.03 Maxsus pedagogika
  - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
  - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
  - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
  - 13.00.07 Ta'limda menejment
  - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
  - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
  - 07.00.00 Tarix fanlari
  - 19.00.00 Psixologiya fanlari
  - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
  - 02.00.00 Kimyo fanlari
  - 03.00.00 Biologiya fanlari
  - 09.00.00 Falsafa fanlari
  - 10.00.00 Filologiya fanlari
  - 11.00.00 Geografiya fanlari

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2026. №4(1)

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzirimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.